

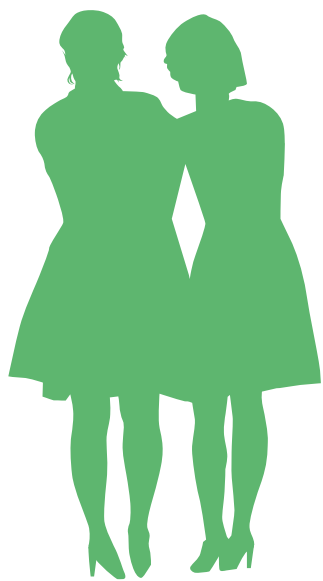

EN HET COMITE VOOR BIJZONDERE JEUGDZORG

Vlaamse overheid

jongerenwelzijn

Inhoud

Jij en het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg is een jongerenbrochure van de bijzondere jeugdbijstand. In samenwerking met de kinderrechtswinkels.

Wat vind je in dit boekje?

Inleiding	05
1 Problemen?	06
2 Bijzondere Jeugdbijstand	08
3 Jij en het Comité	10
4 De consulent	15
5 Hulpverlening	18
6 Rechten en plichten	20
7 Hoe word jij nu geholpen?	24
8 Goed om weten bij plaatsing	30
9 Bijna 18	34
10 Jouw dossier	36
11 Nog vragen?	39
12 Bemiddelingscommissie	40
13 Meer informatie	42

*‘In de
Bijzondere
Jeugdbijstand
vinden we het
belangrijk dat
al je rechten
worden
gerespecteerd.*

Inleiding

Sinds 1989 bestaat het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind dat ook in België van toepassing is. Daarin staan belangrijke rechten voor alle jonge mensen van 0 tot 18 jaar. De rechten kunnen we onderverdelen in 3 grote groepen.

Recht op bescherming

Kinderen mogen niet mishandeld of verwaarloosd worden.
Kinderen mogen niet worden uitgebuit.

Recht op diensten

Kinderen hebben recht op voeding en gezondheidszorg.
Kinderen hebben recht op onderwijs.
Kinderen hebben recht op sociale voorzieningen.

Recht op participatie

Kinderen hebben recht om gehoord te worden.
Ieder kind mag zeggen wat hij of zij denkt.
Kinderen nemen deel aan de hulpverlening.

Het **Decreet Rechtspositie van de minderjarige in de jeugdhulp** bepaalt dat een jongere vanaf 12 jaar geacht wordt in staat te zijn om zelf beslissingen te nemen inzake de jeugdhulp die hij geniet. Het decreet regelt rechten op tal van terreinen, zoals inspraak en participatie, communicatie, bijstand, inzage van het dossier, recht op afschrift ... Alle rechten zijn gebaseerd op respect voor het welzijn en de mening van kinderen en jongeren. In de bijzondere jeugdbijstand vinden we het belangrijk dat al je rechten worden gerespecteerd.

1 Problemen?

Als je problemen hebt of als er iets mis loopt met jou of in je omgeving, spreek je er best met iemand over. Meestal kan je terecht bij je ouder(s), je grootouder(s), een broer of zus of andere familieleden. Je kunt ook raad vragen aan vrienden. Of misschien is er een leerkracht die je vertrouwt.

Praten helpt

Belangrijk is dat je met iemand praat die naar je luistert, iemand bij wie je terecht kunt en die je hulp en raad kan geven. Wie jou goed kent, kan dan samen met jou uitzoeken waar je hulp kunt krijgen.

Soms praat je liever met iemand die jou niet persoonlijk kent en aan wie je jouw naam niet hoeft te zeggen. Je wil een probleem vertellen of iemand om raad vragen: dan kan je bellen met de Kinder- of Jongerentelefoon.

Kinder- en Jongerentelefoon

Deze kan je overal bereiken op het nummer 102. Alle dagen tussen 16.00 en 22.00 uur (behalve op zon- en feestdagen).

Je kunt ook e-mailen of schrijven:

- ◆ per brief: Postbus 50, 2800 Mechelen
- ◆ via e-mail: brievenbus@kjt.org

Chatten kan op maandag- en woensdagavond via de site www.kjt.org

Bij wie kan je terecht?

- ◆ iemand die je vertrouwt
- ◆ je ouder(s) of je vrienden
- ◆ een leerkracht op school
- ◆ iemand uit je jeugdbeweging of sportclub
- ◆ een jeugddienst of de jeugdconsulent van je gemeente
- ◆ een huisarts
- ◆ iemand van het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling
- ◆ iemand van de Kinder- en Jongerentelefoon
- ◆ iemand van het Jongeren Advies Centrum
- ◆ iemand van Teleonthaal (tel. 106, 24u/24)
- ◆ het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB)

Je kunt ook informatie opzoeken in de bibliotheek of thuis het telefoonboek raadplegen: de Gouden Gids, rubriek sociale en maatschappelijke diensten.

Soms blijf je toch zitten met je problemen. Je hebt al aangeklopt bij verschillende diensten. Zij hebben al hulp geboden en toch worden de problemen groter en ernstiger. Je geraakt meer en meer in de knoop. Dan is er het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg.

Deze brochure geeft aan met wie je te maken krijgt in een comité en wat je rechten zijn.

2 Bijzondere Jeugdbijstand

Vrijwillige hulpverlening

Wanneer jij, je ouder(s) of iemand anders hulp zoeken voor jou, spreekt men over vrijwillige hulpverlening. Vrijwillig betekent 'uit vrije wil'; je behoudt zelf de controle over wat er met jou in de hulpverlening gebeurt. Dit betekent dat je de hulpverlening zelf kunt sturen en, zo je dit wenst, de hulpverlening kunt doen stoppen.

Leef je in een moeilijke situatie, heb je ernstige problemen en wil je dat er iets verandert aan je problemen, dan vraagt dit wel een inspanning. Jouw medewerking en die van je ouder(s) zijn nodig om tot een oplossing te komen.

Het comité kan slechts tussenkomen als je ouder(s) akkoord gaan en als ook jij instemt, indien je 12 jaar of ouder bent. Ben je jonger, dan moet men toch ook naar je mening vragen. Bij het zoeken naar gepaste hulpverlening moet iedereen instemmen.

Als jij en / of je ouders het niet eens raken met het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg, maar dit comité gespecialiseerde hulp toch nodig vindt, dan kan de bemiddelingscommissie tussenbeide komen (zie brochure 'Jij en de bemiddelingscommissie'). Eventueel kan je dossier van daar naar de jeugdrechtbank worden verwezen. **Contact opnemen met het comité is dus vrijwillig maar niet helemaal vrijblijvend.**

Gedwongen hulpverlening

Opgelegde of gedwongen hulpverlening kan enkel gebeuren via de jeugdrechtbank. In dat geval kan je niet zelf beslissen om de hulp al dan niet te aanvaarden. Je beslist dan ook niet zelf wanneer de hulpverlening wordt stopgezet. Het onderscheid tussen vrijwillige of gedwongen hulpverlening is dus heel groot!

Daarom is het voor jou heel belangrijk om te weten in welke situatie je zit. Om die reden worden beide diensten in aparte brochures voorgesteld.

Vrijwillige hulpverlening:
zie brochure 'Jij en het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg'

Gedwongen hulpverlening:
zie brochure 'Jij en de jeugdrechtbank'

3 Jij en het Comité

Het comité verleent steeds hulp op vrijwillige basis. Meestal is heel het gezin bij deze hulpverlening betrokken.

Je bent zelf hulpvrager

Je kunt zelf contact opnemen met het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg zolang je minderjarig bent. Je kunt aan iemand vragen om je daarbij te vergezellen of je te ondersteunen. Vaak probeerden eerst de school, een leerkracht, iemand van het CLB of een jeugdwerker jou advies te geven of verder te helpen. Maar na een tijdje denken zij dat er toch meer hulp nodig is.

Je ouder(s), familie of een vertrouwenspersoon vraagt hulp

Niet alleen jij maar ook een bezorgde of goedmenende 'derde' kan contact opnemen met een comité. Dit is soms een familielid maar kan ook een hulpverlener zijn of iemand uit je omgeving die zich zorgen maakt over je toekomst of je ontwikkelingskansen. Deze persoon kan zich wenden tot het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg om te vragen om jou en je familie ter hulp te komen. Bijvoorbeeld als het fout loopt op school, als je ouder(s) het moeilijk hebben met de verzorging of opvoeding van hun kinderen of bij een onverwachte crisis bij jou thuis. Vaak gebeurt het dat allerlei problemen tegelijk voorkomen. Al dit soort problemen samen geeft men de naam van een **'problematische opvoedingssituatie'** (POS). Het comité nodigt jou en je ouder(s) uit om samen te zoeken welke hulp 'op maat' kan geboden worden. Je werkt hieraan mee op vrijwillige basis, samen met je ouder(s).

Dringende hulp

Hoogdringende hulp in urgente situaties die onmiddellijke bescherming vereisen, komen zelden voor. Maar het is toch goed voor jou om weten dat een jeugdrechter onmiddellijk kan reageren wanneer er sprake is van lichamelijk of geestelijk geweld of van seksueel misbruik. De jeugdrechter neemt dan een maatregel die de minderjarige onmiddellijk beschermt, maar geeft de ouder(s) nadien nog de kans om hulp te vragen bij een Comité voor Bijzondere Jeugdzorg. Als de ouder(s) meewerken, kan de jeugdrechter dan de maatregel intrekken om vrijwillige hulpverlening mogelijk te maken.

Meer informatie vind je in de brochure 'Jij en de jeugdrechtbank'.

Heb je nog vragen, dan kan je voor meer uitleg terecht bij je consulent of de kinderrechtswinkel.

info@kinderrechtswinkel.be

070 21 00 71

Wat is een Comité voor Bijzondere Jeugdzorg?

Er zijn twintig Comités voor Bijzondere Jeugdzorg verspreid over heel Vlaanderen. De consultants van het comité organiseren de hulpverlening. Samen met andere organisaties en voorzieningen, en ook samen met jou, werken zij een hulp op maat uit.

Onder voorzieningen verstaan we de diensten of instellingen die je daadwerkelijk begeleiden of waar je soms tijdelijk verblijft. Er zijn negen categorieën.

Voorzieningen

- ◆ dagcentra
- ◆ thuisbegeleidingsdiensten
- ◆ begeleidingstehuizen
- ◆ gezinstehuizen
- ◆ onthaal-, oriëntatie- en observatiecentra
- ◆ diensten voor begeleid zelfstandig wonen
- ◆ diensten voor pleegzorg
- ◆ crisishulp aan huis
- ◆ diensten voor herstelgerichte en constructieve afhandeling

Het comité bespreekt de hulpvragen en de te nemen beslissingen. Je hebt enkel contact met jouw consultant en niet met de andere leden van het comité.

Het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg kan hulp bieden als je in een moeilijke situatie leeft en als hulp voor jou en/of je ouder(s) noodzakelijk is. Dit wordt een problematische opvoedingssituatie (POS) genoemd. De hulpverlening is vrijwillig. Vanaf 12 jaar moet jij ook zelf toestemming geven.

Verder is er de bemiddelingscommissie

De bemiddelingscommissie treedt op als verzoener wanneer de vrijwillige hulpverlening dreigt te blokkeren. Ze maakt vrijwillige hulpverlening eventueel toch mogelijk. Als één van de betrokkenen, bijvoorbeeld jij of je ouder(s), het hulpaanbod niet aanvaardt, dan bemiddelt deze commissie. Ze neemt kennis van het bemiddelingsverzoek en tracht tot een akkoord te komen met alle betrokken partijen. Als dat niet lukt, dan kan de bemiddelingscommissie de zaak eventueel doorverwijzen naar het parket.

Zie brochure 'Jij en de bemiddelingscommissie'

*‘Als je wil
dat iets
vertrouwelijk
blijft, dan kun
je dat uitdruk-
kelijk melden.*

4 De consulent

Wie is de consulent?

Bij het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg word je ontvangen door een consulent. Hij of zij is een medewerker van de sociale dienst voor vrijwillige jeugdbijstand en maakt deel uit van een team. De consulent is een deskundig iemand en helpt je bij een problematische opvoedingssituatie.

In een eerste gesprek zal de consulent je situatie verkennen en luisteren naar je problemen. Daarna zal hij of zij uitzoeken of er iets aan gedaan kan worden via het comité of niet.

Indien niet, zal de consulent je doorverwijzen naar een andere persoon of dienst. Kan het wel via het comité, dan krijg je een vaste consulent die je verder begeleidt. Dat is niet noodzakelijk degene die je ontmoette bij je eerste gesprek.

Elke jongere heeft dus zijn eigen consulent. Wil je hem of haar iets vertellen of vragen, neem dan gerust contact op. Hij of zij is op de hoogte van je situatie. Je dossier wordt steeds vertrouwelijk behandeld.

Wat doet de consulent?

De consulent zorgt ervoor dat je de begeleiding krijgt die je nodig hebt. Hij of zij zal dit regelmatig met jou evalueren. Hij of zij let er ook op dat de hulpverlening goed verloopt. Uiteraard luistert hij of zij hierbij aandachtig naar jouw verhaal.

Om jou, je gezin en je situatie beter te leren kennen, spreekt je consulent met jou en je ouder(s) over de situatie. Samen met jullie zoekt hij of zij uit wat de problemen zijn en wat er het best kan veranderen. De consulent praat met jou om te horen hoe je zelf die hulp ziet en luistert naar jouw mening. Hij of zij kan ook overleggen met mensen die je situatie goed kennen, zoals het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB), het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling (VK), een OCMW of een andere dienst. Jouw consulent maakt een verslag en adviseert welk soort hulp best zou passen in jouw geval.

Ben jij of zijn je ouders anderstalig, dan kan je consulent iemand meebrengen van het Ondersteuningsteam Alloctonen (OTA), als jullie hiermee akkoord gaan. Deze persoon staat jou en je ouder(s) bij om de communicatie vlotter te laten verlopen. Door woorden en gevoelens te vertalen, kan dit verhelderend werken en het gesprek vooruit helpen.

Samen met jou en je ouder(s) stelt de consulent een hulpverleningsprogramma op. Daarin schrijft hij of zij neer wat men samen met jou en je ouder(s) wil bereiken en wie je daarbij zal helpen.

De hulp die je krijgt, kan zeer verschillend van aard zijn. Iedereen die bij het probleem betrokken is, moet ook bij de oplossing betrokken worden. Dit zijn dus zeker jij en je ouder(s).

Soms vindt men niet onmiddellijk een oplossing waarmee iedereen zich akkoord kan verklaren.

Telkens wordt er gezocht naar een hulpverlening op maat, dat wil zeggen een oplossing waar jullie specifiek mee geholpen zijn.

5 Hulpverlening

De consulent stelt een hulpverleningsprogramma met concrete werkpunten op en schrijft neer welke doelstellingen je samen wil bereiken. Dat komt neer op een gezamenlijke zoektocht om de voor jou beste hulpverlening uit te werken.

Welke stappen zet de consulent?

- ◆ In een eerste fase verkent de consulent het probleem om zich een beeld te vormen van de problematische opvoedingssituatie. Dat betekent dat hij of zij zoveel mogelijk informatie over jou verzamelt. Je consulent vormt zich een beeld van jou, je gezin, je school of werksituatie en je bredere sociale omgeving. Hij of zij schrijft een verslag waarin de hulpvraag, de problemen en de aanpakpunten voor een mogelijke oplossing worden samengebracht. Hij of zij kan ook met andere diensten contact opnemen als die jou al kenden. Uitwisseling van gegevens tussen diensten is slechts mogelijk als alle betrokkenen daarmee instemmen. De consulent neemt voor dit alles de nodige tijd en respecteert ook jouw ritme en dat van je ouder(s).
- ◆ Daarna organiseert de consulent de hulpverlening. Hij of zij zoekt uit welke mensen of diensten jou en je gezin het beste kunnen helpen. Hij of zij zal ook alles proberen om jullie gezin te ondersteunen zodat je thuis kunt blijven. Soms echter zal de hulp aan huis niet genoeg zijn en zal blijken dat je best even niet thuis blijft.

- ◆ Dan kunnen jullie samen beslissen dat je voor een tijd ergens anders naartoe gaat. Dat is een plaatsing. De consulent zoekt dan uit waar je het best terecht kunt. Liefst zo dicht mogelijk bij huis, zodat je naar dezelfde school kan blijven gaan. Je consulent gaat met jou en je ouder(s) voor een kennismakingsgesprek naar de voorziening of het pleeggezin. Eens je daar bent, zal de consulent regelmatig contact met jou blijven houden.
- ◆ De consulent volgt jou, je gezin en de hulpverlening op. Regelmatig zal de consulent je bezoeken en vragen hoe jij die plaatsing ervaart en wat je verdere plannen zijn. Ook bij je ouder(s) gaat de consulent langs om te horen hoe de situatie evolueert. Samen gaan jullie na of de huidige oplossing nog aangepast is aan jouw situatie en of de hulpverlening nog nodig is.

Als er iets misloopt met jou of in je omgeving, spreek je best met de mensen rondom je. Als dat niet kan of als je niet geholpen wordt, kan je een beroep doen op je consulent. Je kunt samen zoeken naar een oplossing. De consulent organiseert de hulpverlening. Ook met vragen over het comité kan je terecht bij je consulent.

6 Rechten en plichten

Je hebt recht op jeugdhulp en recht op instemming met de voorgestelde hulp. Daarbij is jouw mening belangrijk en de consulent zal daar rekening mee houden. Vanaf twaalf jaar word je immers geacht in staat te zijn om een eigen mening te vormen en te kunnen vertolken wat jij als jouw belangen ziet.

Informatie en inspraak

Je hebt recht op begrijpelijke informatie. Je krijgt van je consulent uitleg over de hulpverlening en als je iets niet begrijpt, kan je vragen stellen. Ook wanneer iets anders verloopt dan je had verwacht of wanneer je bedenkingen hebt, kan je dat steeds zeggen. Je mening blijft belangrijk gedurende het volledige traject van de hulpverlening.

Instemmen en toestemmen

Bij plaatsing vraagt de consulent uitdrukkelijk of je hiermee instemt. Vanaf twaalf jaar is jouw akkoord zelfs noodzakelijk. Dat geldt ook voor min-12-jarigen die bekwaam worden geacht. Je blijft deelnemen aan het gesprek. Voor elke vorm van vrijwillige hulpverlening is ook de toestemming van je ouder(s) nodig.

Partner in het gesprek

Je wordt bij alle stappen in de hulpverlening betrokken, samen met je ouder(s) of familie. Alle betrokkenen samen beslissen over wat er gaat gebeuren. Ook bij de uitvoering van de hulpverlening blijf je betrokken. Zo kan je in de voorziening of het pleeggezin waar je verblijft, ook je mening bekend maken.

Vertrouwenspersoon

Het is niet altijd gemakkelijk om over je situatie of problemen te praten. Daarom kan je bij je bezoek aan het comité, iemand meenemen die jij vertrouwt. Deze persoon kan een vertrouwenspersoon zijn zoals je leraar of iemand met beroepsgeheim (een bijstandspersoon zoals je huisarts of iemand met een ander medisch beroep, een advocaat, iemand van het JAC of een andere hulpverlener, ...).

Hulp is vertrouwelijk

De zaken die je vertelt, zijn vertrouwelijk en hebben te maken met je eigen leven. De consulent gaat er heel omzichtig mee om. Ook andere gegevens over jou kunnen ter sprake komen. De consulent moet ook hier heel discreet mee omgaan. Je consulent is namelijk gebonden aan het **'beroepsgeheim'**. Hij of zij mag niet zomaar informatie over jou doorgeven aan anderen. Als dat nodig is, moet jij daarvan verwittigd worden en alleen om heel ernstige redenen mag de consulent jouw verzet negeren.

Recht op inzage

Ook al wordt niet alles genoteerd, een aantal gegevens komt wel in een dossier. De consulent legt uit welke gegevens over jou worden vastgelegd en waarvoor ze dienen. Hij of zij wijst je op je recht op inzage en uitleg over die gegevens. Je mag ook aanpassingen vragen als je die niet terecht vindt. Je kunt steeds jouw versie van de feiten geven. Je consulent houdt hier rekening mee. Dit recht op inzage noemt men een recht op toegang.

Dat gaat enkel over gegevens over jou in relatie met de personen waarmee je samenwoont (contextuele gegevens). Jouw consulent zal de dossiergegevens toelichten, bij voorkeur tijdens een gesprek. Je hebt recht op een schriftelijk verslag over jouw dossiergegevens. Zo'n verslag is voor jou persoonlijk en je mag het niet aan anderen geven of gebruiken voor andere dingen buiten de hulpverlening.

Respect voor je privacy

Een consulent respecteert je persoonlijke levenssfeer: je politieke opvattingen, je geloof of levensovertuiging, je seksuele geaardheid, ... Ook indien je tijdelijk geplaatst bent, heb je recht op een respectvolle omgang. Respect voor je gezinsleven houdt dan in dat je recht hebt op contact met je ouder(s) en andere personen die belangrijk voor je zijn. Alleen een rechter kan bepaalde contacten verbieden. Als je denkt dat je rechten in het gedrang komen, kan je een klacht indienen.

Regelmatig opvolgen

Minstens om de zes maanden hebben jij en je ouder(s) een gesprek met de consulent over de hulpverlening. Bij niet-naleving van je rechten kan je dit ter sprake brengen. Je ouder(s) hebben het recht om contact met je te houden wanneer je geplaatst bent. Als er problemen zijn met het bezoekrecht, kunnen zij dit ook aan de consulent melden.

*‘Een consulent
respecteert
je persoonlijke
levenssfeer.*

7 Hoe word jij nu geholpen?

Het comité kan van mening zijn dat je problemen het best aangepakt worden terwijl je thuis blijft wonen. Maar soms is het toch beter om voorlopig niet thuis te blijven. Je wordt tijdelijk geplaatst. Dat noemt men residentiële hulpverlening. Maar eerst bespreken we de hulp die mogelijk is terwijl je nog thuis blijft: dit noemt men ambulante hulpverlening.

Thuis

Thuisbegeleiding

Het comité kan een beroep doen op een thuisbegeleidingsdienst. Dit is een dienst die gemiddeld één keer per week bij jou thuis komt. Deze mensen zijn er voor jou en je ouder(s).

Samen met jou en je ouder(s) bekijken zij waarmee ze kunnen helpen. Dat kunnen praktische zaken zijn maar ook moeilijk bespreekbare zaken, zoals gevoelens. Samen leer je hoe je het best met elkaar omgaat. De hulpverlener van de thuisbegeleidingsdienst kan ook contacten leggen met andere diensten om bepaalde aspecten van de problemen aan te pakken.

Bij een begeleiding door een thuisbegeleidingsdienst blijf jij thuis. Regelmatig evalueren jullie samen of de problemen al zodanig verbeterd zijn dat verdere hulp niet langer nodig is.

Dagcentrum

Het comité kan ook een beroep doen op een dagcentrum voor schoolgaande jeugd. Je wordt er na school en tijdens de vakantie-dagen opgevangen. Je wordt er dagelijks begeleid en ook je ouder(s) worden begeleid. Je blijft er niet slapen. Je individuele begeleider neemt contact op met je school en komt regelmatig bij jou thuis. Ook hier wordt regelmatig met jou, de begeleider van het dagcentrum en je consulent, een evaluatie opgemaakt. Dan wordt besloten of de hulp verder gezet wordt of kan stoppen.

Onthaal-, oriëntatie- en observatiecentrum

Dit centrum helpt jou en je ouder(s) meer inzicht te krijgen in je moeilijke situatie. Je leert er elkaar beter kennen. Als het mogelijk is, blijf je thuis en komen de begeleiders van het centrum aan huis. Soms is het nodig dat je een tijdje in een dergelijk centrum verblijft. De begeleiders van het centrum zoeken dan samen met jou en je ouder(s) uit waar je nadien het best wordt opgevangen.

Crisishulp aan huis

Dit is een dienst die aan huis komt indien er zich een ernstige crisissituatie voordoet zodat je het risico loopt om geplaagd te worden. Gedurende ongeveer vier weken zal deze dienst heel intensief - meerdere keren per week - contact hebben met jou, je ouder(s) en eventueel andere voor jou belangrijke personen en proberen de crisissituatie op te lossen.

Tijdelijk geplaatst

Je wordt enkel geplaatst als het echt niet anders kan. Misschien denk je nu: weg van thuis in een vreemde omgeving, met minder of meer vrijheid, andere mensen die zich met mij bemoeien, nieuwe gezichten... Plaatsing betekent echter ook een tijdelijk onderkomen en een rustpauze. Het geeft jou en je ouder(s) de gelegenheid om beter te leren inspelen op moeilijkheden en spanningen. Je kunt opnieuw op krachten komen.

De consulent stelt meestal voor om je zo dicht mogelijk bij huis te plaatsen, zodat je regelmatig contact kunt hebben met je ouder(s), familie en vrienden.

Maar wanneer je bijvoorbeeld 17 jaar bent en waarschijnlijk niet meer naar huis kunt, word je geleidelijk aan voorbereid om op eigen benen te staan.

Waar kan je geplaatst worden?

Onthaal-, oriëntatie- en observatiecentrum

Soms is het nodig dat je een tijdje in een dergelijk centrum verblijft. De begeleiders in het centrum zoeken samen met jou en je ouder(s) uit waar je nadien het best wordt opgevangen.

Pleeggezin

Dat kan ook bij familie zijn. Ook als je in een pleeggezin woont, blijft de band met je eigen familie belangrijk. Een dienst voor pleegzorg begeleidt jou, je ouder(s) en je pleegouders.

Begeleidingstehuis

Je wordt er opgevangen in een leefgroep. Vanuit dat tehuis ga je naar school. De begeleiders steunen jou en je ouder(s) bij het zoeken naar oplossingen voor je problemen.

Op kamers

Als je zeventien bent en op eigen benen moet staan, kan je onder begeleiding op kamers wonen als voorbereiding op begeleid zelfstandig wonen.

Internaat

Je kunt ook naar een schoolinternaat gaan.

Jeugdpsychiatrische afdeling

Soms blijkt uit het onderzoek dat je het heel moeilijk hebt en gespecialiseerde hulp nodig hebt. In dat geval kan een jeugdpsychiatrische afdeling van een psychiatrische kliniek aangewezen zijn.

Hoelang word je geplaatst?

De consulent bespreekt met jou en je ouder(s) hoelang je geplaatst wordt. In de meeste voorzieningen kan je maximaal voor de duur van één jaar worden geplaatst. In een onthaal-, oriëntatie- en observatiecentrum is de termijn korter.

Aan het einde van de termijn evalueert de consulent, samen met jou en je ouder(s), hoe de hulpverlening is verlopen. Samen beslissen jullie of je plaatsing verlengd, gewijzigd of beëindigd moet worden.

Het comité ontvangt regelmatig verslagen over het verloop van de hulpverlening, zowel van de voorziening als van de consulent. Heeft de hulpverlening zijn doel bereikt, dan zal de consulent aan het comité voorstellen om ermee te stoppen.

Willen je ouder(s) deze hulp vroeger stopzetten, dan kan dit ook. In principe en zeker vanaf de leeftijd van twaalf jaar blijft ook jouw instemming nodig om de hulpverlening voort te zetten.

8 Goed om weten bij plaatsing

Wat gebeurt er?

Als je geplaatst wordt, zoekt de consulent uit in welke voorziening of welk pleeggezin je het best terecht kunt. Hij of zij geeft aan die voorziening of dat pleeggezin informatie over jouw situatie en jouw noden. Vooraf ga je op kennismaking naar de voorziening of het pleeggezin. De consulent maakt afspraken en tracht je bij te staan. Het is belangrijk dat je voordien nadenkt over wat je echt belangrijk vindt.

Vorm je een beeld van het leven in de voorziening of het pleeggezin en tracht vooraf duidelijke afspraken te maken. Maak een lijstje over alle zaken die je wilt weten, zoals: Wanneer kan je je ouder(s) zien? Kan je bij hen op weekend gaan? Hoe blijf je in contact met je broers of zussen? Naar welke school kan je gaan? Kan je nog naar de sportclub of jeugdbeweging? Mag je je huisdier meenemen? Hoe laat ga je slapen? Kun je een radio op je kamer hebben? Mag je je lievelingsprogramma's op de televisie zien? Mag je roken? Uitgaan? Wat wordt er van je verwacht? Met wie ga je samenleven? Is er een aparte begeleider in geval van problemen?...

Voor kortere of langere tijd zonder je familie en vrienden in een onbekende omgeving gaan wonen, is altijd moeilijk. Het vraagt een grote inspanning van jou. Je zult je moeten aanpassen aan nieuwe regels en nieuwe gezichten. Als je het gevoel hebt dat je je echt niet aan je nieuwe omgeving kunt aanpassen, zeg dat dan tegen je consulent.

Na een kennismakingsgesprek kan de voorziening of het pleeggezin nog zeggen dat je niet bij hen terecht kunt, omdat je bv. niet in de leefgroep past.

Jij en je ouder(s)

Ook als je geplaatst bent, blijven je ouder(s) heel belangrijk voor jou. Zij worden bij belangrijke beslissingen betrokken en over je situatie ingelicht. De consulent zoekt samen met jou en je ouder(s) uit op welke manier jullie het best met elkaar in contact kunnen blijven. Je kunt op weekend naar huis gaan, je ouder(s) kunnen op bezoek komen, je kunt met elkaar telefoneren...

Briefwisseling

Je wilt schrijven naar je ouder(s), naar je vriend of vriendin. Meestal mag dat zonder beperking. Je mag ook vrij brieven ontvangen. Je hebt recht op briefgeheim, dit wil zeggen dat je brieven zonder je toestemming niet door anderen gelezen mogen worden.

Weekend, vakantie, ontspanning

Je wilt op weekend gaan bij familie. Je zou graag naar de jeugdbeweging gaan. Je wilt op kamp gaan met je sportvereniging... Wat moet je dan doen? Voor sommige activiteiten heb je toestemming van je ouder(s) nodig. Je ouder(s) blijven tenslotte verantwoordelijk voor jou. Op weekend of op vakantie gaan, bespreek je best vooraf met je consulent bij het kennismakingsgesprek met de voorziening, en later ook met je begeleider of met je pleegouders en de dienst voor pleegzorg die je begeleidt.

Zakgeld

Als je geplaatst bent, heb je recht op zakgeld. Hoe ouder je bent, hoe meer zakgeld je krijgt. Je mag je zakgeld vrij besteden. Rijen er problemen, dan kan je die altijd met je consulent bespreken. Het bedrag van je zakgeld is vastgelegd. We geven je een idee van het bedrag dat je te goed hebt als je verblijft in een voorziening of pleeggezin, volgens een tabel vastgelegd op 1 september 2008.

Het zakgeld krijg je niet als je zelfstandig woont of als je maandelijks over een netto-inkomen beschikt dat meer dan 179,72 euro bedraagt.

Leeftijd	Bedrag (euro) per maand
van 6 tot 8 jaar	5,47
van 8 tot 12 jaar	10,89
van 12 tot 14 jaar	21,78
van 14 tot 16 jaar	32,67
van 16 tot 18 jaar	43,55
van 18 tot 20 jaar	54,49

Kinderbijslag en spaarrekening

Als je in een voorziening bent geplaatst, gaan er automatisch twee derden van de kinderbijslag waarop je ouder(s) recht hebben naar de Vlaamse overheid. Dat geld wordt gebruikt om een deel van de kosten van je plaatsing te betalen. Het resterende derde kan door het comité aan je ouder(s) worden gegeven. Dat is doorgaans het geval als je vaak naar huis gaat.

De consulent kan ook samen met je ouder(s) beslissen om het resterende derde deel op een spaarrekening op jouw naam te plaatsen. Als je achttien jaar wordt, is dat geld dan voor jou. Met het gespaarde bedrag kan de overgang naar je zelfstandig leven vlotter verlopen.

Als je geld van die spaarrekening wilt opnemen vóór je 18 jaar bent, moet je toestemming vragen aan het comité via je consulent. Hij of zij kan je vertellen of je een spaarrekening hebt en bij welke bank.

Bij plaatsing in een pleeggezin wordt er altijd een spaarboekje geopend waar de Vlaamse overheid maandelijks een forfaitair bedrag van 62,39 euro (index september 2008) op stort. Je ouder(s) krijgen een vast maandelijks bedrag (index september 2008: 55,96 euro) als je vóór je plaatsing bij hen verbleef. Het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg beslist of je ouders dat forfaitair bedrag al dan niet toegerekend krijgen.

Bijdrage in de onderhoudskosten

Het comité kan aan je ouder(s) een bijdrage vragen in de kosten van de hulpverlening. Als je over eigen inkomsten beschikt, bijvoorbeeld omdat je werkt, kan het comité ook van jou een bijdrage vragen.

9 Bijna 18

Op je achttiende verjaardag word je meerderjarig. Het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg stopt dan de hulpverlening. Je kunt op eigen benen staan. Meestal ben je op dit moment voorbereid. Maar soms verlang je nog wat ondersteuning. Ook als (jong)volwassene kun je het moeilijk hebben, zeker als je er alleen voor staat. Praat erover en aarzel niet om hulp te vragen en te zoeken, bv. bij je consulent.

Diensten

Je kunt terecht bij de CAW's (Centra voor Algemeen Welzijnswerk), de JAC's (Jongeren Advies Centra), de CCGZ's (Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg), de sociale diensten van het ziekenfonds of het OCMW (openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn).

Voortgezette hulpverlening

Soms wil je liever nog even blijven waar je bent, zodat de overgang naar je zelfstandig leven beter begeleid verloopt, of omdat je bijvoorbeeld nog school wilt lopen. Als je geplaatst bent en je wilt ook na je achttiende verjaardag nog in de voorziening of het pleeggezin blijven, of je wilt onder begeleiding op kamers gaan wonen, dan kun je 'voortgezette hulpverlening' aanvragen. Dit moet je zelf aan het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg vragen. Je schrijft een brief naar het comité met je vraag voor verdere begeleiding. Je verstuurt die brief minstens één maand voor je 18de verjaardag.

Je wou op eigen benen staan, maar merkt kort na je achttiende verjaardag dat dit je beter zou lukken mét begeleiding. Ook dan kan je

aan het comité vragen om je nog een beperkte periode te begeleiden. Die begeleiding kun je vragen tot drie maanden na je achttiende verjaardag als je terug wilt naar een voorziening of pleeggezin of tot zes maanden na je achttiende verjaardag als je verder begeleid zelfstandig wilt wonen.

Begeleid zelfstandig wonen

Begeleid zelfstandig wonen kan via het comité en vanaf 18 jaar, afhankelijk van jouw situatie, ook via andere organisaties. Zo beschikken enkele CAW's over een dienst begeleid zelfstandig wonen voor jongvolwassenen tot 25 jaar. Meer informatie vind je op www.jac.be en www.caw.be.

Als je verbleef in een M.P.I. (Medisch Pedagogisch Instituut) en/of naar school ging in het bijzonder onderwijs, heb je mogelijk een VAPH-nummer (Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap) met een erkenning voor begeleid of beschermd wonen. Meer informatie vind je op www.vaph.be en www.fdbw.be.

Kan je omwille van psychische problemen niet zelfstandig wonen? Binnen de geestelijke gezondheidszorg kan je beroep doen op beschut wonen. Je verblijft in een kleinschalige groepswooning of in een studio en wordt ondersteund door een dienst voor beschut wonen.

Niet vergeten: het geld van je spaarrekening is voor jou als je achttien jaar bent. Met het gespaarde geld kan de overgang naar je volwassen leven vlotter verlopen.

10 Jouw dossier

De sociale diensten in de bijzondere jeugdbijstand werken met een elektronisch dossier. Gegevens die jij en anderen doorgeven tijdens de gesprekken, worden door de consulent verzameld en bewaard in dat elektronisch dossier. Dankzij deze gegevens kan je consulent naar een betere hulpverlening toewerken, specifiek gericht op jouw situatie. In je dossier staan vertrouwelijke zaken. De consulent en hulpverleners gaan heel discreet met je gegevens om.

Wat staat er in je dossier?

Dat dossier bevat informatie over de hulpverleningsprogramma's die de consulent maakt, de verslagen van de voorzieningen en de akkoorden van jou en je ouder(s). Ook administratieve gegevens zoals deze van de kinderbijslagkas en het spaarboekje vind je erin terug. In je dossier staan ook vertrouwelijke zaken. De consulent en de hulpverleners gaan heel discreet met deze gegevens om.

Wie heeft toegang tot je dossier?

Je dossier wordt gebruikt voor de bespreking van je situatie op het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg. Als een andere dienst, bijvoorbeeld een thuisbegeleidingsdienst of een begeleidingstehuis, de hulpverlening aan jou en je gezin organiseert, heeft die jouw toestemming nodig om de noodzakelijke verslagen in te kijken.

Het hulpverleningsprogramma dat de consulent in overleg met jou maakt, wordt altijd naar de voorziening gestuurd. Ze hebben het nodig om tijdig een handelingsplan te kunnen opmaken. Dit is een plan

van de voorziening over de concrete organisatie van de hulpverlening. Je begeleider bespreekt dit samen met jou en je ouder(s).

Hoe kan je weten wat in je dossier staat?

Als je toegang wilt tot je dossier, kan je dat aan je consulent vragen. Gegevens die over jou gaan, mag je inkijken. Andere informatie kan je eventueel vernemen in een gesprek. De consulent weegt dat af. Je kunt vragen dat ook andere gegevens worden opgenomen of dat jouw mening duidelijker wordt vertolkt.

Het hulpverleningsprogramma van de consulent wordt alleszins met jou en je ouder(s) besproken. Je hebt ook recht op een document waarop de gegevens uit je dossier vermeld staan. Dat document is enkel bedoeld om jou te informeren en mag niet voor iets anders gebruikt worden.

In je dossier staat dus een deel van je levensgeschiedenis. Het is mogelijk dat je nu of later heel wat vragen hebt over wat er met je gebeurde. Aarzel dan niet om contact op te nemen met je consulent om meer informatie te krijgen. Je hebt recht op kennis van je eigen levensgeschiedenis.

11 Nog vragen?

Denk eerst na of er iemand in je onmiddellijke omgeving is met wie je de problemen kunt bespreken. Een vriend, een leerkracht, een medewerker van het CLB, een jeugdwerker...? Als je geplaatst bent, denk dan ook eens aan je individuele begeleider, de maatschappelijk werker of de psycholoog, de directie van de voorziening, ... Zij zullen samen met jou naar een oplossing zoeken.

Kan je om één of andere reden niet met hen over je problemen spreken, of vindt men geen oplossing, dan kan je een beroep doen op je consulent. Ook hij of zij zal samen met jou naar een oplossing zoeken.

In deze brochure vind je heel wat praktische tips over met wie je waarover kunt spreken. Soms lukt dit om allerlei redenen niet, soms vind je geen gehoor. Met al je vragen en problemen over de bijzondere jeugdbijstand kan je eveneens terecht bij JO-lijn en de kinderrechtswinkels (zie verder).

**Meer informatie vind je ook in de brochures:
't Zitemzo in de integrale jeugdhulp (+ 12 jaar)
Mijn rechten in de jeugdhulp (- 12 jaar)**

12 Bemiddelings- commissie

Tot nu toe was het duidelijk dat alle hulp werd uitgewerkt met akkoord van jou en je ouder(s). Wat echter als jij akkoord gaat en je ouder(s) niet, of omgekeerd, of wanneer er tegenstrijdige meningen zijn? Of wat als anderen menen dat er teveel risico's zijn voor je gezondheid, je welzijn of je toekomstkansen en dat de hulp in elk geval moet doorgaan?

Niet akkoord met vrijwillige hulpverlening?

Je kunt dan een beroep doen op de bemiddelingscommissie. Ook je ouder(s), je hulpverlener of het comité kunnen naar de bemiddelingscommissie stappen. Deze commissie is een aparte dienst en staat los van het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg. De bemiddelingscommissie roept alle betrokken partijen samen (jij, je ouder(s), je consulent en eventueel andere diensten of personen). De commissie hoort alle standpunten en overlegt met alle partijen samen. Na de bemiddeling wordt het akkoord of niet-akkoord op papier vastgelegd.

De bemiddelingscommissie heeft 3 mogelijkheden

- ◆ Iedereen gaat akkoord met de voorgestelde oplossing en de hulp blijft vrijwillig. Vaak slaagt de bemiddelingscommissie hierin;
- ◆ Alle hulp stopt in de hoop dat alles vanzelf beter wordt;
- ◆ De bemiddelingscommissie wil geen risico nemen omdat er teveel belangen voor jou op het spel staan. Dan adviseert de bemiddelingscommissie het parket om een hulpverlening bij de jeugdrechtsbank op te starten.

Het parket, ook wel het openbaar ministerie genoemd, staat onder leiding van de Procureur des Konings. Eén van de opdrachten van het parket is het vorderen van de jeugdrechtbank als de belangen van een minderjarige ernstig in gevaar zijn. De jeugdrechter kan dan een beslissing opleggen zonder het akkoord van jou en/of je ouder(s). Deze gedwongen hulpverlening gebeurt echter NOOIT door een Comité voor Bijzondere Jeugdzorg.

Soms gebeurt het dat het parket, zonder verwijzing van de bemiddelingscommissie, de jeugdrechter vraagt om uitzonderlijk toch een hoogdringende maatregel te nemen.

Volgens de wet kan dit enkel als er sprake is van **een situatie waarin de jongere moet worden beschermd tegen**

- ◆ elke vorm van lichamelijk of geestelijk geweld, letsel of misbruik
- ◆ vormen van lichamelijke of geestelijke verwaarlozing of nalatige behandeling
- ◆ mishandeling of exploitatie, met inbegrip van seksueel misbruik

Dat kan alleen wanneer je onmiddellijk moet worden beschermd en vrijwillige hulp voorlopig niet direct voorhanden is. Bij een gedwongen hulpverlening neemt een consulent van de sociale dienst voor gerechtelijke jeugdbijstand de hulpverlening op zich. Uiteraard heb je ook op de jeugdrechtbank het recht om geïnformeerd en gehoord te worden.

**Lees meer in de brochure
'Jij en de jeugdrechtbank'**

13 Meer informatie

Kinderrechtswinkels

Je bent zestien, kan je zelf beslissen wat er gebeurt met het geld op je spaarrekening? Wat gebeurt er als je met de fiets tegen iets of iemand rijdt? Als je ouders scheiden, kan je dan meebeslissen wanneer je bij wie zal wonen of op bezoek gaan? Wat kan er gebeuren wanneer je in aanraking komt met de politie of jeugdrechter? Met deze en heel wat meer vragen rond de rechten en plichten van minderjarigen kan je terecht in de Kinderrechtswinkel.

Wat doet de kinderrechtswinkel?

De Kinderrechtswinkel is er voor kinderen en jongeren tot 18 jaar, dus zolang je minderjarig bent. De Kinderrechtswinkel verkoopt niets. Wel kan je er zomaar binnenlopen voor gratis informatie en advies. Je kunt er ook terecht voor documentatie over rechten van kinderen (bv. 't Zitemzo, een folderreeks over rechten van minderjarigen). De medewerkers kunnen uitleg geven over welke wetten of decreten van toepassing zijn, wat die betekenen en welke gevolgen ze kunnen hebben voor jou.

Hoe kom ik er?

Wat de Kinderrechtswinkel voor je doet, is gratis, en je hoeft je naam niet te vernoemen. Je kunt gewoon langskomen, bellen of een kijkje nemen op de website.

070 21 00 71

info@kinderrechtswinkel.be

www.kinderrechtswinkel.be

42

Kinder- en Jongerentelefoon

Alle jongens en meisjes willen wel eens iets vertellen, zitten soms met een vraag of hebben een probleem waar ze zelf geen raad mee weten. Het is dan prettig om met iemand te praten die je goed kent en die je vertrouwt: je ouder(s), een vriend of vriendin, misschien een leerkracht. Maar soms is die persoon er niet. Of je durft er niet over te praten. Of er is niemand die tijd voor je maakt.

Wat doet de Kinder- en Jongerentelefoon?

Als je niemand hebt om mee te praten, of je praat liever met iemand die jou niet kent, dan kan je bellen naar de Kinder- en Jongerentelefoon. Je kunt er terecht met vragen over ondermeer:

- ◆ pesten, ruzie of vriendschap;
- ◆ verliefdheid en seksualiteit;
- ◆ vrije tijd, hobby's, verveling;
- ◆ school, huiswerk en rapport;
- ◆ gevoelens;
- ◆ uiterlijk, gezondheid en verslaving;
- ◆ je gezin;
- ◆ en over nog veel meer.

Hoe kom ik er?

De Kinder- en Jongerentelefoon is bereikbaar op het nummer 102 en dat alle dagen, tussen 16.00 en 22.00 uur (behalve op zon- en feestdagen). Je kan ook schrijven naar: Postbus 50, 2800 Mechelen
Of e-mailen naar: brievenbus@kjt.org
Chatten kan op maandag- en woensdagavond via de site www.kjt.org.

Jongeren Advies Centra (JAC)

Bij een JAC kan je gratis en anoniem terecht voor informatie en advies. Wat moet ik doen als ik alleen wil gaan wonen? Mijn moeder en ik hebben altijd ruzie! Help, ik moet dit jaar blijven zitten! Mijn vriend wil met me naar bed maar ik niet! Ik voel me depri! In het JAC krijg je antwoord op al je vragen, advies bij het oplossen van een probleem en hulp op een moeilijk moment.

Wat doet het JAC?

JAC's maken deel uit van de CAW (Centra voor Algemeen Welzijnswerk). De CAW's zijn actief in 20 regio's van Vlaanderen en Brussel met een veertigtal JAC's, afgestemd op jongeren en hun vragen.

Meer info en adressen

www.jongereninformatie.be

www.caw.be

www.jac.be

Je klikt gewoon op één van de regio's om het adres van het JAC van jouw keuze te vinden. Je kunt dan dat JAC contacteren via de website, via e-mail of telefoon, of gewoon binnenspringen.

Denk eraan: Er zijn geen domme vragen!

Vertrouwenscentra

Je hebt vragen over kindermishandeling of seksueel misbruik. Je bent ongerust over iemand of je wilt hulp vragen. Dan kan je gratis en in vertrouwen (je hoeft je naam niet te zeggen) contact opnemen met een Vertrouwenscentrum Kindermishandeling.

Wanneer

Elke werkdag tussen 9.00 en 17.00 uur. Buiten deze uren is er een telefonisch permanentiesysteem om je in dringende situaties bij te staan met advies.

Contact

Vertrouwenscentrum Brugge

T. 0800 97 0 79 | 050 34 57 57 | info@vertrouwenscentrumwvl.be

Vertrouwenscentrum Gent

T. 09 216 73 30 | info@vkgent.be

Vertrouwenscentrum Brussel, Vzw VK "Kind in Nood"

T. 02 477 60 60 | kindinnood@az.vub.ac.be

Vertrouwenscentrum Leuven

T. 016 30 17 30 | vk.vlaams-brabant@uzleuven.be

Vertrouwenscentrum Hasselt

T. 011 27 46 72 | F. 011 27 27 80 | info@vklimburg.be

Vertrouwenscentrum Antwerpen

T. 03 230 41 90 | info@vkantwerpen.be

Op de website www.kindermishandeling.org kan je terecht voor meer informatie en contactgegevens.

Productie

Agentschap Jongerenwelzijn
Diensten van de administrateur-generaal
Koning Albert II-laan 35, bus 32
1030 Brussel

Verantwoordelijke uitgever

Lucien Rahoens
Afdelingshoofd afdeling Preventie- en verwijzersbeleid

Tekstbehandeling

Team Preventie- en verwijzersbeleid

Meer informatie

www.jongerenwelzijn.be

Met vragen kan je terecht op onze website www.jongerenwelzijn.be bij de rubriek Wegwijzer. Adressen van lokale diensten vind je onder de rubriek Verwijzende instanties.

Meer informatie over je rechten in de jeugdhulp vind je ook in de brochures: 'Mijn rechten in de jeugdhulp' (voor -12-jarigen), 't Zitemzo in de integrale jeugdhulp' (voor +12-jarigen)

Depotnummer D/2010/3241/087

46

Heb je vragen over jongerenwelzijn?

BEL GRATIS

0800 900 33

OF MAIL NAAR

jo-lijn@jongerenwelzijn.be

JO-LIJN
LUISTERLIJN JONGERENWELZIJN

Wie kan bij JO-lijn terecht?

jongeren, ouders, familie, vrienden, hulpverleners

Wat kan JO-lijn voor jou doen?

wij luisteren, wij beantwoorden, wij informeren, wij onderzoeken

Wanneer kan je JO-lijn bereiken?

maandag 9-13u, woensdag 13-18u, vrijdag 13-18u